

ผลของโปรแกรมการแพทย์ผสมผสานต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพการทำกิจวัตรประจำวัน และคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยหลอดเลือดสมองระยะกลาง เครือข่ายอำเภอภูสิงห์

อมรินทร์ ชะเนติย์

โรงพยาบาลภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

Tel 0927529741 E-mail chadarm@hotmail.com

บทคัดย่อ

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์คาดว่าจะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 32.2 ในปี 2575 ทำให้โรคเรื้อรังโดยเฉพาะโรคหลอดเลือดสมองเป็นปัญหาในระบบบริการสุขภาพที่สำคัญเพราะมีอัตราการเสียชีวิตสูง งานวิจัยหลายแห่งชี้ว่าการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกหลายแขนงสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยได้อย่างมีนัยสำคัญ จากสถิติโรงพยาบาลภูสิงห์ ปี 2567 พบว่าร้อยละ 85 ผู้ป่วยยังมีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวและไม่ได้รับการฟื้นฟูที่ต่อเนื่อง การแพทย์ผสมผสานจึงเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่นำมาใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยคาดว่าจะช่วยลดความพิการของผู้ป่วยในอนาคต การวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการแพทย์ผสมผสานต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพการทำกิจวัตรประจำวันและคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยหลอดเลือดสมองระยะกลาง กลุ่มตัวอย่าง 30 ราย คัดเลือกตามเกณฑ์ ดังนี้ 1). เป็นผู้ป่วยระยะกลางมีอาการคงที่ ค่า BI อยู่ที่ 5 - 13 2). มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมประจำวันอายุ 20 ปีขึ้นไป 3). ทำตามคำสั่งและสื่อสารได้ 4). พักอาศัยในพื้นที่อำเภอภูสิงห์ 5). มีญาติหรือผู้ดูแลหลักอย่างน้อย 1 คน 6). ยินยอมเข้าร่วมจนเสร็จสิ้นกระบวนการ รวบรวมข้อมูลระหว่าง ธันวาคม 2567 - พฤษภาคม 2568 เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ 1). แบบบันทึกข้อมูล 2). แบบประเมินกิจวัตรประจำวัน 3). แบบสอบถามคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างได้รับการรักษาด้วยโปรแกรมการแพทย์ผสมผสานในการฟื้นฟู สัปดาห์ละ 3 ครั้ง จากผู้ดูแลและแพทย์แผนไทยติดตามเยี่ยมประเมินผลโดยเครือข่ายสุขภาพและสหวิชาชีพทุกสัปดาห์ จนครบ 6 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยใช้ Paired T – Test ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 63.33 อายุเฉลี่ย 63 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 73.33 หลังได้รับโปรแกรมการแพทย์ผสมผสานและมีการประเมินผลในช่วงเวลาสำคัญ (ก่อนทดลอง 3 เดือน และ 6 เดือน) ตามหลัก Golden Period พบว่าความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) นอกจากนี้การประเมินกำลังกล้ามเนื้อ (motor power) ทั้ง 5 ครั้ง พบว่าค่าเฉลี่ยกำลังกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.001$) และเมื่อประเมินร่วมกับคุณภาพชีวิตและสุขภาวะด้านสุขภาพ (EQ-5D-5L) พบว่าค่าเฉลี่ยดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ผู้ป่วยส่วนใหญ่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น และยังมีกำลังกล้ามเนื้อแขนขาที่ดีขึ้น จึงสรุปได้ว่า โปรแกรมการแพทย์ผสมผสานมีประสิทธิภาพในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะกลาง เพิ่มความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน อีกทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยลดภาวะความพิการ การพึ่งพาผู้อื่นและลดภาวะทุพพลภาพลงได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยภาคีเครือข่ายสุขภาพมีส่วนร่วมสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: การแพทย์ผสมผสาน, การฟื้นฟูสมรรถภาพ, ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน, คุณภาพชีวิต